

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΥΠΕΡ/ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

- Αξιολόγηση: α) Είναι μια διαδικασία μέτρησης της ποιότητας και ποσότητας της επίτευξης των προκαθορισμένων στόχων
- β) είναι μηχανισμός επιτήρησης των εκπαιδευτικών από την πλευρά του κράτους (για εκπαιδευτικούς)
- γ) η αξιολόγηση θεωρείται ως ένα από τα αποτελεσματικότερα εκπαιδευτικά εργαλεία για την προαγωγή της μάθησης (για μαθητές και εκπαιδευτικούς)

ΤΟΜΕΙΣ ΠΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΝΤΑΙ

- **ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ:** Επιστημονική κατάρτιση, παιδαγωγική ενημερότητα, παρακολούθηση επαγγελματικών εξελίξεων, επιμορφωτικών σεμιναρίων, συμβολή στον επιστημονικό τομέα
- **ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ:** Προσαρμογή εργασίας στα ενδιαφέροντα και τις ιδιαιτερότητες των παιδιών, επιτεύγματα σε όλους τους τομείς (συναισθηματικό, γνωσιολογικό και ψυχοκινητικό) αξιοποίηση περιβάλλοντος, επίτευξη των στόχων, αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα, διδακτική ικανότητα.

Συνέχεια...

- ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ: Δημοκρατικότητα, επικοινωνία κατανομή ευθυνών, ανθρώπινες σχέσεις, καλλιέργεια κλίματος συνεργασίας μεταξύ του προσωπικού, των μαθητών, ευθυκρισία, αμεροληψία
- ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΗ: Περιβολή, ομιλία, αξιοπρέπεια, ηθική οντότητα, σχέσεις, συμβολή στην ανάπτυξη δημοκρατικού πολίτη και δημοκρατικών ιδεωδών, σεβασμός στους νόμους της πολιτείας.

ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

- ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ- ΟΧΙ ΕΤΟΙΜΕΣ ΣΥΝΤΑΓΕΣ
- ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ – ΟΧΙ ΔΑΣΚΑΛΟΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ
- ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΚΑΘΕ ΠΑΙΔΙ – ΠΟΛΛΑΠΛΟΙ ΤΥΠΟΙ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ
- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΕΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗ
- ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΦΟΡΑ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ

ΗΘΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

- Το επάγγελμα του εκπαιδευτικού δε θα μπορούσε να διαχωριστεί από το ήθος και από την ηθική
- Εκπαιδευτικός και ήθος είναι άρρηκτα δεμένα: ο εκπαιδευτικός έχει ως αποστολή να εκπαιδεύει τους νέους διαπαιδαγωγώντας τους
- Κατά τη διαδικασία της διαπαιδαγώγησης το παρεχόμενο προς τους μαθητές αγαθό είναι η αγωγή που δε σημαίνει τίποτε άλλο παρά τη συμπεριφορά του υποκειμένου κατά τρόπο αποδεκτό από το κοινωνικό σύνολο που το περιβάλλει
- Πρόκειται δηλαδή για συμπεριφορά συμβατή προς αξίες κοινωνικές και, επομένως, ηθικές, κυρίαρχες στην κοινωνία στην οποία αναφερόμαστε κατά τη δεδομένη χρονική στιγμή. Επομένως ο εκπαιδευτικός εξ ορισμού έχει σχέση με το ήθος και την ηθική, καθώς έργο του είναι να καθιστά τους μαθητές του φορείς «ήθους»

- Ο Campbell (2003) ισχυρίστηκε ότι «οι ηθικές διαστάσεις της επαγγελματικής πρακτικής των δασκάλων επηρεάζουν, αναπόφευκτα, το σύνολο της ηθικής και του ηθικού κλίματος στα σχολεία»
- κεντρικό πρόσωπο στις διαδικασίες που ακολουθούνται στο σχολικό περιβάλλον για την ηθική ανάπτυξη των μαθητών αποτελεί ο εκπαιδευτικός
- Σήμερα, που στα σχολεία παρατηρείται μια πτώση της ηθικής και των ηθικών προτύπων, η σημασία του ρόλου του εκπαιδευτικού ως παράγοντα επίδρασης της ηθικής ανάπτυξης των μαθητών γίνεται εντονότερη

ΜΟΝΤΕΛΑ ΗΘΙΚΗΣ (ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ)

- Το πρώτο από τα δύο μοντέλα είναι της «εσωτερίκευσης», το οποίο δίνει έμφαση στις διαδικασίες της εσωτερίκευσης και του αυτοελέγχου, που φαινομενικά θεωρείται ότι οδηγεί στην ενάρετη συμπεριφορά. Στο πλαίσιο αυτού του μοντέλου μεταξύ άλλων ανήκει και η θεωρία της κοινωνικής μάθησης (π.χ., Bandura, 1977), η οποία καθορίζει την ηθική ανάπτυξη ως επίδειξη συμπεριφοράς που είναι σύμφωνη με τους κοινωνικούς κανόνες

- το δεύτερο μοντέλο ανάπτυξης της ηθικής είναι το «κατασκευαστικό» (constructive) το οποίο δίνει έμφαση στην ανάπτυξη των δομών του ηθικού διαλογισμού, που κρύβονται κάτω από τις φαινομενικές επιλογές δράσης.
- Ειδικότερα, σύμφωνα με τους θεωρητικούς της δομικο- αναπτυξιακής προσέγγισης της ηθικής, βασικά στοιχεία για την ηθική ανάπτυξη του ατόμου θεωρούνται η ανάπτυξη των γνωστικών δομών και η
- κοινωνική αλληλεπίδραση

- ένα τρίτο μοντέλο, αυτό της αυτό-υπευθυνότητας του Hellison, που χρησιμοποιήθηκε για την ηθική ανάπτυξη των παιδιών. Το μοντέλο της αυτό-υπευθυνότητας του Hellison υποστηρίζει ότι το ενδιαφέρον των εκπαιδευτικών προγραμμάτων για την ηθική ανάπτυξη των παιδιών, πρέπει να εστιάζεται στην ανάπτυξη της ευθύνης για την προσωπική τους ευημερία και την ευημερία των άλλων. Συγκεκριμένα, τα προγράμματα πρέπει να εστιάζονται στην άσκηση του αυτο-ελέγχου, της αυτο-παρακίνησης (π.χ., κάνοντας καλές προσπάθειες χωρίς εγκατάλειψη), την αυτο-κατεύθυνση (self-directed) (π.χ. θέτοντας στους ασκούμενους ατομικούς στόχους), στη βοήθεια των άλλων (π.χ. με την ανάληψη ηγετικών ρόλων και με τη συμβολή τους στην ευημερία της ομάδας) και κάνοντας εφαρμογή αυτών των ιδεών σε καταστάσεις εκτός της φυσικής αγωγής (Hellison, 1998)

- Εμπειρικές μελέτες έδειξαν ότι το αναπτυξιακό επίπεδο της ηθικής κρίσης των εκπαιδευτικών δεν είναι ικανοποιητικό (Chang, 1994; Cummings et al., 2001). Αυτό ενισχύει αποτέλεσμα έρευνας που έγινε στη χώρα μας, η οποία έδειξε ότι οι περισσότεροι μαθητές (52.29%) δηλώνουν ανασφαλείς μέσα στο σχολείο τους με το 52.14% των μαθητών να αποδίδει αυτήν την ανασφάλεια στο ότι οι καθηγητές δεν αξιολογούν τη σοβαρότητα του προβλήματος της επιθετικής συμπεριφοράς ορισμένων μαθητών (ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ 17/2/2006)

- Εκτός, από την ηθική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού για την εκπλήρωση του ρόλου του ηθικού εκπαιδευτή θεωρήθηκε ότι, μάλλον, είναι απαραίτητη και η ύπαρξη μιας ηθικής διάθεσης από μέρους του εκπαιδευτή
- Ο Dottin (2009) ανέφερε ότι η διάθεση έχει μια γνωστική διάσταση και σύμφωνα με αυτή τη μορφή θεωρείται ότι υπάρχει μια σχέση μεταξύ της διάθεσης, ως συνήθεια του μυαλού και της ευφυούς επαγγελματικής συμπεριφοράς. Αυτός, ακόμη ισχυρίστηκε ότι η διάθεση συμπεριφοράς πρέπει να υπάρχει και να είναι αξιολογημένη στα προγράμματα προετοιμασίας, έτσι ώστε οι υποψήφιοι να μπορούν να μεταφέρουν τη διάθεση συμπεριφοράς στις επαγγελματικές καταστάσεις.

- Οι Ryan και Bohlin (1999) ισχυρίστηκαν ότι οποιαδήποτε προσπάθεια εφαρμογής προγραμμάτων ηθικής εκπαίδευσης θα είναι ανεπιτυχής εάν ο εκπαιδευτικός, που αποτελεί το βασικό εργαλείο για αυτή τη δουλειά, δεν διακρίνεται από καλή διάθεση και ηθικό χαρακτήρα
- Ο εκπαιδευτικός στη διάρκεια της εκπαιδευτικής του πορείας αντιμετωπίζει διάφορα ηθικά διλήμματα στο πλαίσιο της διδασκαλίας του γνωστικού αντικειμένου του. Αυτό γιατί η διδασκαλία είναι μια δραστηριότητα που απαιτεί από τους εκπαιδευτικούς, ηθικές κρίσεις

- η έρευνα έχει δείξει ότι οι δάσκαλοι δε γνωρίζουν πάντα τον ηθικό αντίκτυπο των ενεργειών τους
- Αυτό φανερώνει την ανάγκη δυνατότητας ερμηνείας του όρου ηθική από τους εκπαιδευτικούς, για να μπορούν αυτοί να αποφεύγουν ενέργειες και προθέσεις που πιθανά να μην είναι ηθικές. Επιπλέον, οι εκπαιδευτικοί, σύμφωνα με πορίσματα μελετών, έχουν δείξει ότι δεν είναι κατάλληλα προετοιμασμένοι, ενισχύοντας τον παραπάνω ισχυρισμό, για την αντιμετώπιση ηθικών διλημμάτων

- ο εκπαιδευτικός μπορεί να παίζει ένα διαμεσολαβητικό ρόλο μεταξύ των μαθητών για την αποδοχή κοινωνικών συμπεριφορών, όπως η αποδοχή συνομήλικων
- το κάθε σχολείο επηρεάζει διαφορετικά την ηθική συμπεριφορά των μαθητών, ενώ οι Meyer, Astor και Behre (2002) προσδιόρισαν διαφορές και μεταξύ σχολείων διαφορετικής βαθμίδας.

- Για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα των ηθικών διλημάτων στη διδασκαλία προτάθηκαν δύο, κυρίως, προσεγγίσεις: η πρώτη αναφέρει την έκθεση μιας ηθικής θεωρίας ή ενός συνόλου ηθικών αρχών που θα συνοδεύεται με τις σχετικές οδηγίες, για το πώς μπορούν αυτές να χρησιμοποιούνται και, η δεύτερη υποστηρίζει τη βελτίωση του ηθικού διαλογισμού των εκπαιδευτικών (Coombs, 1998)

ΚΡΙΤΙΚΗ

- Η έκθεση ηθικών αρχών μπορεί να συμβάλλει στην κατανόηση του τρόπου αντίδρασης του εκπαιδευτικού στην αντιμετώπιση ηθικών προβλημάτων, συγκεκριμένων ή της καθημερινής ζωής (Husu & Tirri, 2001). Ωστόσο, υποστηρίζεται ότι οι οδηγίες δεν εξασφαλίζουν μια ικανοποιητική υποστήριξη, επειδή οι ηθικές αρχές είναι από τη φύση τους διαφωτιστικές (Brennan, 1977).

- Σε ό,τι αφορά τον ηθικό διαλογισμό, αντί για την έκθεση ενός συνόλου ηθικών αρχών και τις σχετικές οδηγίες, αυτός υιοθετεί μια διαφορετική μέθοδο για την κατανόηση και βελτίωση της ηθικότητας στη σκέψη και στη δράση των εκπαιδευτικών

- Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει την ηθική επιλογή για την αντιμετώπιση μιας κατάστασης και τη διατύπωση των ηθικών αρχών που οδήγησαν τον εκπαιδευτικό στη λήψη της συγκεκριμένης ηθικής απόφασης.
- Αποτελέσματα εμπειρικής μελέτης έδειξαν ότι ο ηθικός διαλογισμός του εκπαιδευτικού έχει σχέση με το πώς αυτοί κατανοούν την εξάσκηση του επαγγέλματός τους (Chang, 1994). Ακόμη, η ίδια μελέτη έδειξε ότι οι εκπαιδευτικοί με υψηλό ηθικό διαλογισμό μπορούν να είναι περισσότερο αποτελεσματικοί στη διαδικασία της μάθησης και την ενίσχυση της κοινωνικής ανάπτυξης των μαθητών, από εκείνους με χαμηλό ηθικό διαλογισμό

Εκπαιδευτικοί με υψηλό ηθικό διαλογισμό (χαρακτηριστικά)

1. Διακρίνονται από πιο δημοκρατικές απόψεις για την πειθαρχία των μαθητών και αντιλαμβάνονται εύστοχα κοινωνικά ζητήματα (Conroy, 1987).
2. Είναι πιο ανεκτικοί σε κοινωνικά παρεκκλίνουσες συμπεριφορές (Bailey, 1985).
3. Θεωρούν ότι οι κανόνες υπάρχουν για να εξασφαλίζουν ορισμένα δικαιώματα των μαθητών (Johnston & Lubomudron, 1987; Lubomudron, 1982).
4. Αντιλαμβάνονται καλύτερα τα συναισθήματα και τις ανάγκες των μαθητών, διατηρούν μια πιο θετική σχέση με τους μαθητές (Johnston & Lubomudron, 1987; Novogrodsky, 1997) και δημιουργούν νοητικό και συμμετοχικό κλίμα στην τάξη (Holt, Kauchak, & Person, 1980).
5. Κατανοούν καλύτερα τις εκπαιδευτικές έννοιες (Johnston, 1985).

- η διδασκαλία ηθικών αξιών και αρχών, δηλαδή στοιχείων που καθορίζουν τι είναι σωστό και τι λάθος, είναι ένας παράγοντας που μπορεί να συμβάλλει στην επίτευξη θετικών κοινωνικών συμπεριφορών
- Η αγωγή που αποβλέπει στην ολοκλήρωση του ανθρώπου ως ηθική οντότητα αναφέρεται ως ηθική αγωγή
- η αγωγή πρέπει να ακολουθεί τους ρυθμούς, την εξέλιξη, και τις ανάγκες της κοινωνίας μέσα στην οποία ασκείται
- ο σκοπός, το περιεχόμενο, οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται θα πρέπει να μεταβάλλονται συχνά

- Το ερώτημα, όμως, που τίθεται είναι πόση σημασία δίνουν σήμερα οι παράγοντες της εξουσίας στο θέμα της ηθικής αγωγής, για να καταστούν δυνατές οι θετικές κοινωνικές συμπεριφορές. Αυτοί που καλούνται, από την εξουσία, να προάγουν την ηθική αγωγή είναι, κυρίως, οι εκπαιδευτικοί στο χώρο του σχολείου. Εξετάζοντας, όμως τα προγράμματα σπουδών των παιδαγωγικών σχολών διαπιστώνεται ότι μικρή σημασία δίνεται στην επιμόρφωση των φοιτητών προς αυτή την κατεύθυνση.
- Αυτός ο ισχυρισμός επιβεβαιώνεται από το πόρισμα μελέτης που έδειξε ότι δεν υπάρχουν διαφορές στον ηθικό διαλογισμό μεταξύ φοιτητών πρακτικών και θεωρητικών επιστημών που βρίσκονται στο ίδιο πανεπιστημιακό ίδρυμα
-

- στα ίδια τα μαθήματα που διδάσκονται στο σχολείο, δεν περιέχεται η θεματολογία σχετικά με την ηθική αγωγή των μαθητών, εκτός κάποιων μεμονωμένων περιπτώσεων, αλλά και σε αυτή την περίπτωση οι εκπαιδευτικοί των αντίστοιχων μαθημάτων, όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, δεν είναι κατάλληλα προετοιμασμένοι. Τα παραπάνω έχουν ως αποτέλεσμα πολλοί εκπαιδευτικοί να παραμελούν τον τομέα της ηθικής εκπαίδευσης των μαθητών, επειδή δεν γνωρίζουν πλήρως τη λειτουργία της ηθικής, ώστε να οδηγήσουν και να κατευθύνουν τα παιδιά σε μια ολοκληρωμένη ανάπτυξη

- «Η διδασκαλία είναι ουσιαστικά μια ηθική επιχείρηση στην οποία οι ενήλικοι ρωτούν και απαιτούν από τα παιδιά να αλλάζουν κατευθύνσεις σύμφωνα με τις επιλογές των ενηλίκων»
- Ακόμη, σε ό,τι αφορά τη μάθηση της ηθικής στο χώρο του σχολείου, έχει υποστηριχθεί ότι «ο χαρακτήρας είναι προϊόν ετών και όχι διδακτικών ωρών» (Strike, 1993, σ. 107). Αυτός ο ισχυρισμός ενισχύεται από την άποψη ότι η ηθική ανάπτυξη των μαθητών δεν είναι θέμα πολλών ωρών δουλειάς πάνω στο συγκεκριμένο αντικείμενο αλλά εξυπνάδας και βελτίωσης όλων των αλληλεπιδράσεων που δέχονται οι άνθρωποι στη διάρκεια της καθημερινής ζωής στο σχολείο